
Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach adwokackich

Palestra 14/9-10(153-154), 95-97

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Wykaz obowiązujących aktów prawnych Ministerstwa Sprawiedliwości
z zakresu obrotu prawnego z zagranicą według stanu na dzień 1 czerwca 1970 r.**

Lp.	Data aktu	Tytuł aktu (w sprawie)	Akt ogłoszony (rok, Nr i poz. Dz. Urz. Mtn. Sprawiedl. oraz późn. zmiany)
1	9.III.1965 r.	Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie udzielania przez sądy pomocy przy dochodzeniu alimentów od osób przebywających w państwach, z którymi PRL zawarła umowy dwustronne o obrocie prawnym	1965 r. Nr 2, poz. 17
2	20.VI.1968 r.	Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie kontroli postępowania sądów powszechnych i państwowych biur notarialnych w zakresie obrotu prawnego z zagranicą	1968 r. Nr 5, poz. 36
3	25.V.1970 r.	Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości — Instrukcja o obrocie prawnym z zagranicą w sprawach cywilnych i karnych	1970 r. Nr 4, poz. 14
4	27.XII.1955 r.	Pismo okólne nr 54/55/GM w sprawie tłumaczeń aktów stanu cywilnego	nie publikowane

Powyższy Dziennik urzędowy powinien się znaleźć w każdym zespole adwokackim, a jego treść musi być znana każdemu adwokatowi prowadzącemu sprawę cudzoziemca dewizowego lub też obywatela polskiego, jeżeli sprawa ta łączy się w jakikolwiek sposób z obrotem prawnym z zagranicą.

**ORZECZNICTWO SĄDU NAJWYŻSZEGO
W SPRAWACH ADWOKACKICH**

UCHWAŁA

z dnia 20 marca 1970 r.
(III PZP 1/70) *

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa Henryka W. przeciwko Przedsiębiorstwu Robót Górniczych w G. o za-

płatę, po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym zagadnienia prawnego przekazanego przez Sąd Wojewódzki w Ka-

* Przedruk z OSNC P 1970 r., nr 7—8, poz. 128.

towicach postanowieniem z dnia 23 grudnia 1969 r. do rozstrzygnięcia w trybie art. 391 § 1 k.p.c.:

„Czy adwokat będący pełnomocnikiem procesowym może udzielić innemu adwokatowi dalszego pełnomocnictwa procesowego ogólnego, czy też tylko dla poszczególnej czynności procesowej?”

powziął następującą uchwałę:

Adwokat będący pełnomocnikiem procesowym może — za zgodą kierownika zespołu — udzielić innemu adwokatowi dalszego pełnomocnictwa procesowego, a nie tylko pełnomocnictwa do niektórych czynności procesowych.

Uzasadnienie

Sąd Powiatowy postanowieniem z dnia 13.X.1969 r. przekazał sprawę do rozpoznania Przedsiębiorstwu Robót Górniczych w G. Rozstrzygnięcie to opiera się na ustaleniach, że powód wprawdzie choruje na pylicę, ale nie wywołała ona jego inwalidztwa, a w każdym razie nie zostało ono do chwili obecnej stwierdzone (§ 10 rozp. Rady Ministrów z dnia 18.VI.1968 r. — Dz. U. Nr 22, poz. 145). Na postanowienie to adw. K., substytut adw. C., pełnomocnika powoda, złożył zażalenie. Substytucja, udzielona za zgodą kierownika zespołu adwokackiego i nie zawierająca żadnych ograniczeń, została złożona na rozprawie poprzedzającej wydanie zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Wojewódzki, do którego wpłynęło zażalenie, przedstawił Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia przytoczone w sentencji zagadnienie prawne

Wątpliwości Sądu Wojewódzkiego powstały na tle wykładni przepisów art. 91 pkt 3 k.p.c. i art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 19.XII.1963 r. o ustroju adwokatury. Pierwszy z nich stanowi, że pełnomocnictwo procesowe obejmuje z

samego prawa umocowanie do udzielenia dalszego pełnomocnictwa adwokatowi, a drugi, że adwokat może — za zgodą kierownika zespołu — udzielić substytucji w wypadku, gdy nie może wziąć osobiście udziału w rozprawie lub osobiście wykonać poszczególnych czynności. W myśl art. 88 k.p.c. pełnomocnictwo może być albo procesowe, albo do niektórych tylko czynności procesowych. Pierwsze z nich dzieli się na ogólne i do prowadzenia poszczególnych spraw. Pełnomocnictwo procesowe — a takiego dotyczy przedstawione zagadnienie prawne — obejmuje z samego prawa umocowanie do udzielenia dalszego pełnomocnictwa procesowego adwokatowi lub radcy prawnemu. Kodeks postępowania cywilnego nie zawiera w tym zakresie ograniczeń. Z chwilą zawarcia umowy między kierownikiem zespołu adwokackiego, działającym w jego imieniu, a klientem ten ostatni ma prawo do korzystania z pomocy prawnej adwokata, którego osobą uzgodnił z kierownikiem zespołu. Nie może on być jej pozbawiony z przyczyn, które uniemożliwiają jego pełnomocnikowi wykonywanie czynności zawodowych. Dlatego też gdy adwokat czasowo lub trwale nie może prowadzić sprawy, zostaje wyznaczony dla niego zastępca. Kierownik zespołu działa wówczas z urzędu i o decyzji swojej, która stanowi upoważnienie dla adwokata do prowadzenia sprawy, zawiadamia niezwłocznie klienta (art. 21 ust. 1, 2 i 3 ustawy o ustr. adw.). Jeżeli natomiast adwokat może w zasadzie prowadzić sprawę, ale nie może wziąć osobiście udziału w rozprawie lub osobiście wykonać poszczególnych czynności w sprawie, to wówczas jest uprawniony do udzielenia substytucji innemu adwokatowi. W wypadku takim troska o zapewnienie klientowi należytej pomocy prawnej spoczywa na nim i nie obarcza kierownika zespołu, dla którego zastrzeżona jest jedynie decyzja co

do wyrażenia zgody na udzielenie substytucji.

Wobec tego że chodzi o pełnomocnictwo procesowe, adwokat udzielający substytucji nie ma potrzeby wyszczególniać w niej, do jakich czynności upoważnia substytutę, bo wynika to z treści art. 91 k.p.c.

Wątpliwości Sądu Wojewódzkiego wynikły na skutek niewłaściwej interpretacji przepisu art. 21 ust. 4 ustawy o ustroju adwokatury. Z przepisu tego nie wynika, że adwokat może udzielić dalszego pełnomocnictwa ad-

wokatowi tylko do udziału w rozprawie lub do wykonania poszczególnych czynności w sprawie. Przepis ten stanowi, że gdy adwokat nie może wziąć osobiście udziału w rozprawie lub osobiście wykonać poszczególnych czynności w sprawie, to wówczas — za zgodą kierownika zespołu — może udzielić substytucji. Zakres jej nie jest ograniczony, jeżeli nic innego nie wynika z treści substytucji. Natomiast kierownik zespołu powinien zwracać uwagę na to, czy udzielenie substytucji jest w konkretnym wypadku uzasadnione.

PRASA O ADWOKATURZE

Zamieszczoną w „Gazecie Sądowej i Penitencjarnej” (nr 15 z dnia 1 sierpnia br.) publikację Romana Dmowskiego pt. *Specjalizacja, sprawność, odmłodzenie* należałoby — na dobrą sprawę — w całości przedrukować w „Palestrze”. Zostały w niej bowiem naszkicowane te wszystkie węzłowe problemy, które mają i będą towarzyszyć dalszemu rozwojowi adwokatury lat siedemdziesiątych.

Autor na wstępie pozytywnie ocenił dotychczasowy wynik realizacji założeń ustawy o ustroju adwokatury i proces uspołecznienia jej działalności.

„Przebieg ostatnich wyborów do samorządu adwokackiego — czytamy w artykule — wykazał, że adwokatura polska przeżyła pomyślnie kolejny etap swojego rozwoju. W sposób szczególnie wyraźny uzewnętrzniła się integracja adwokatury z życiem społecznym i politycznym kraju i państwa socjalistycznego.”

Pozytywna ocena dotychczasowego dorobku nie zwalnia jednak od poszukiwania odpowiedzi na pytanie: jakich przeobrażeń i poczynąń należy oczekiwać od adwokatury w nowym etapie? R. Dmowski wymienił kolejno kilka — jego zdaniem — najbardziej istotnych kwestii, które powinny w formie kompleksowego programu zmierzać do udoskonalenia warsztatu pracy adwokatów. Pierwszą z nich jest specjalizacja zawodowa.

„Zgodnie z powszechną opinią środowiska adwokackiego i sędziowskiego adwokat-specjalista uzyskał najwyższą ocenę zawodową. W specjalizacji tkwi więc szansa dalszego postępu. Udział adwokata-specjalisty w procesie przyczynia się nie tylko do podnoszenia merytorycznego poziomu orzecznictwa, ale również przyspiesza bieg postępowania (...). Podjęte w tym zakresie zalecenia Naczelnej Rady Adwokackiej powinny się stać przedmiotem zainteresowania i praktycznej realizacji zespołów adwokackich. Na obecnym etapie rozwoju adwokatury dotyczy to zespołów dużych liczebnie. Specjalizacja zawodowa oznaczać będzie zwiększenie efektywności wkładu adwokatury w wymiar sprawiedliwości, dalszy wzrost autorytetu adwokatury i adwokata, a w konsekwencji zwiększenia zainteresowania w korzystaniu z jego pomocy (...). Specjalizując się, adwokatura będzie dotrzymywać kroku innym organom wymiaru sprawiedliwości i ścigania.”